

Med lov skal overvannet styres

Den 7. mai i år la Miljøverndepartementet frem den etterlengtede stortingsmeldingen om ”Klimatilpasning i Norge». I presentasjonen av meldingen heter det at Regjeringen vil være føre var og legge høye alternativer for konsekvenser til grunn for de nasjonale klimafremskrivingene. Man vil videre styrke kunnskapsgrunnlaget gjennom overvåking, forskning og utvikling av det nasjonale senteret for klimatjenester. Man vil også opprette et offentlig utredningsutvalg som skal vurdere gjeldende regelverk og ”komme med eventuelle forslag til forbedringer av rammebetingelsene for kommunenes håndtering av økende mengder overvann ved et klima i endring”.

Meldingen har fått blandet mottakelse. Den gir en god beskrivelse av utfordringene vi står overfor, men inneholder få konkrete tiltak og virkemidler, heter det i flere av kommentarene.

Eksempelvis var det store forventninger til at meldingen skulle avklare myndighetsansvaret for blant annet overvann og havnivåstigning, som har vært diskutert i lengre tid. I stedet vises det til at Regjeringen vil redegjøre nærmere for hvordan arbeidet med klimatilpasning på direktoratsnivå skal koordineres i statsbudsjettet for 2014.

Men på ett område har Regjeringen tydelige ambisjoner, og det gjelder overvann. I meldingen konstaterer man at avløpsnettet i byer og tettsteder ikke er dimensjonert for tilførsel av store mengder overvann og slår deretter fast at det er kommunenes ansvar å håndtere overvannet. Kommunene bør i følge meldingen ha en overordnet strategi for hvordan overvann skal håndteres i tettbygde områder og hva slags tiltak som bør vektlegges ”for å sikre en fremtidsrettet lokal overvannshåndtering”.

Det pekes i meldingen på at utfordringene står i kø. Plan- og bygningsloven gir kommunene mulighet til å stille krav overfor ny bebyggelse gjennom arealplanlegging og byggesaksbehandling. Vannressurslovens bestemmelser om infiltrasjon er også først og fremst aktuelle ved utarbeiding av regulerings- og bebyggelsesplaner. Gebyrfinansiert kommunal håndtering av overvann ved infiltrasjon er ikke mulig etter dagens regelverk med mindre man først kan føre overvannet frem til kommunal ledning. Og hva gjør man med eksisterende bebyggelse og i etablerte tettbygde områder? Gjennomsnittlig levetid for hus og bygninger i Norge er nesten 90 år. Det er et tidsperspektiv som gir utslag i prognoser for utvikling av CO₂-nivåer, temperaturer og klimaendringer. Dagens regelverk har klare begrensninger i mulighetene for å gi pålegg til eksisterende bebyggelse.

Og det er nettopp denne gordiske regelverksknuten som gjør at Regjeringen vil nedsette det allerede nevnte offentlige utredningsutvalget for å vurdere gjeldende regelverk på overvannsområdet. Løftet om et lovutvalg har fått Norsk Vann til å utpeke lanseringsdagen for stortingsmeldingen, 7. mai, til en merkedag for vann- og avløpsbransjen i Norge. Et slikt lovutvalg har Norsk Vann etterspurt lenge. Krav til overvannshåndtering for ny og eksisterende bebyggelse, gebyrregelverket for håndtering av overvann, og rammeverket for abonnementsvilkår kommunene kan fastsette overfor innbyggerne på vann- og avløpsområdet må inngå i utvalgsarbeidet.

Dette utvalgsarbeidet vil opplagt også Norsk vannforening følge nøye gjennom fagtreff og seminarer. Samtidig vil vi peke på at lov- og regelverk bare er en del av pakken med virkemidler vi må ha for å håndtere de utfordringene

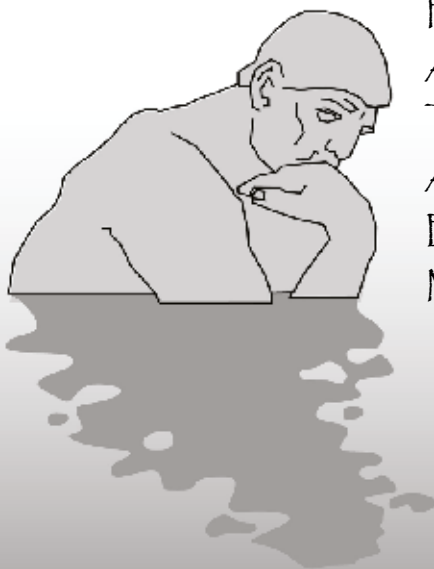
vi som samfunn står overfor. Kompetanse og kapasitet i kommunene til å ta regelverket i bruk er en annen og kanskje like påtrengende utfordring.

Den nylig prisbelønte norske journalisten, Kjetil B. Alstadheim, skrev 14. mai i år en kronikk i Dagens Næringsliv. Foranledningen var spekulasjoner rundt hvorfor den stabile økningen i CO₂-konsentrasjoner i atmosfæren for tiden ikke synes å bli fulgt av en tilsvarende temperaturøkning. Alstadheims innlegg er ikke et forsvar for klimaskeptikernes synspunkter, snarere tvert om. Han avslutter slik: ”Den globale oppvarmingen har kanskje tatt en pause. Men

det har sannelig også den globale klimapolitikken gjort. Politikerne er allerede sent ute. Så selv om klimaet skulle vise seg å tåle litt mer enn tidligere antatt, har politikerne altså egentlig ikke fått noe ekstra tid. Den tiden er forlenget brukt opp”.

Vi for vår del håper det omtalte lovutvalget etableres raskt, løser den gordiske regelverksknuten og gir oss gode virkemidler. Avklaringer om myndighetsansvar kan heller ikke utsettes lenger og må bli endelig avklart i statsbudsjettet for 2014.

Norsk vannforening

Jeg hyller deg, vannmolekyl
 På din evige ferd
 Av hav er du kommet
 Til hav skal du bli
 Av havet skal du atter gjenoppstå
 En perpetuum mobile
 Med solens hjelp

Fra Et dikt til vannets pris
 av Toril Hofshagen